

ISKOLAI BULLYING MAGYARORSZÁGON

RÖVID ÖSSZEFOGLALÓ

Ismerd fel. Vedd komolyan. Tudd, mit tehetsz.

Tájékoztató és helyzetfeltáró füzet
szülőknek, pedagógusoknak
és iskolai közösségeknek

Budapest, 2026

A kiadvány prevenciós és tájékoztató célú. Egyedi bántalmazási helyzetben az iskola hatályos belső szabályai, a gyermekvédelmi rendszer, valamint szükség esetén megfelelő szakember vagy hatóság bevonása irányadó.

NEM MINDEN VITA BULLYING, ÉS NEM MINDEN BULLYING EGYSZERŰ VITA.

A gyerekek összevesznek, néha indulatosak, megsérthetik egymást, és lehet olyan konfliktusuk is, amelynek rendezéséhez felnőtt segítsége kell. Nem ettől lesz bullying vagy sem az adott helyzet.

Egy vita után a felek általában tovább tudnak lépni. Bullyingnál ez sokszor nem történik meg. Ugyanaz a gyerek kerül újra célkeresztbe, miközben egyre kevesebb eszköze marad arra, hogy saját maga állítsa meg a helyzetet.

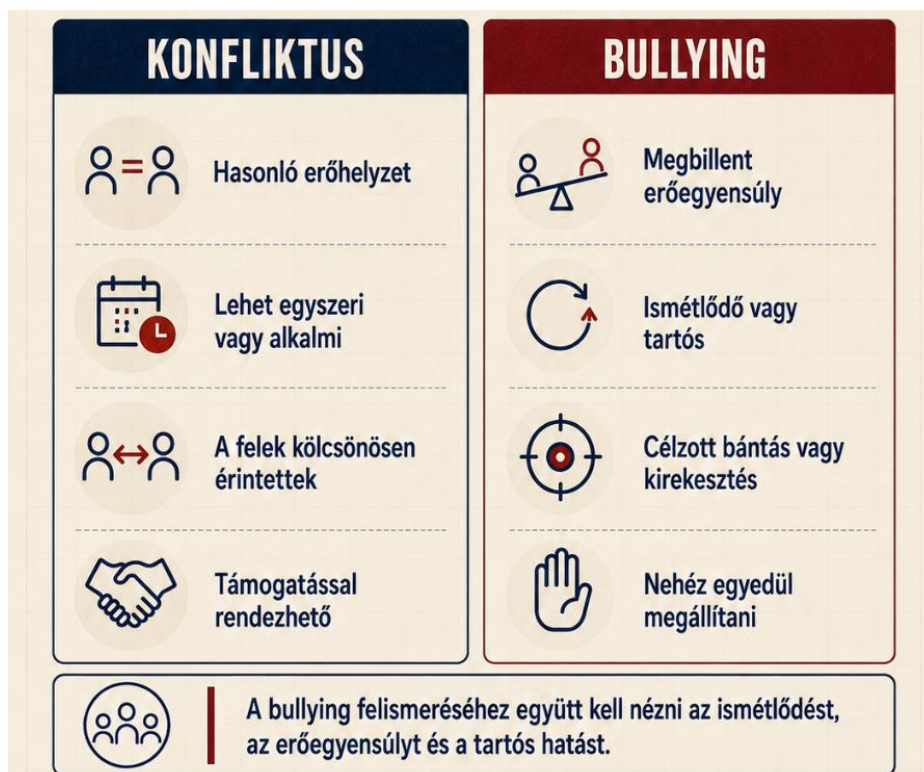
A szakirodalomban három szempont különösen fontos:

- az ártó viselkedés,
- az ismétlődés vagy annak kockázata, valamint
- az erőviszonyok egyenlőtlensége.

A célpont számára ilyenkor nehéz lehet saját erejéből megállítani a történeteket vagy kilépni a helyzetből.

Az erőfölény sem feltétlenül fizikai. Lehet valaki népszerűbb, idősebb, több barát állhat mögötte, rendelkezhet olyan információval vagy digitális lehetőséggel, amellyel a másik gyermeket kiszolgáltatott helyzetbe hozza.

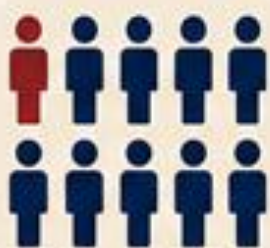
A bullying lehet fizikai, verbális, kapcsolati vagy online. Ütés, lökés és fenyegetés mellett bullying lehet a rendszeres gúnyolás, megalázás, kiközösítés, pletyka, a társas kapcsolatok manipulálása vagy az online megszegényítés is.

A LEGELSŐ LÉPÉS IS FONTOS

Nem azt vizsgáljuk meg elsőként, hogy a helyzet a bullying kategóriába tartozik-e: a legfontosabb annak azonnali ellenőrzése, hogy a gyermek biztonságban van-e, hiszen egy egyszeri súlyos fizikai támadás, komoly fenyegetés vagy más veszélyes helyzet akkor is azonnali reagálást igényelhet, ha nem felel meg a bullying definíciójának.

HBSC Magyarország 2021/2022

1/10

Minden tizedik diák
rendszeres iskolai bántalmazást tapasztal

Az online bántalmazás
a tanulók mintegy **ötödét** érinti.

UNICEF/Medián 2022

85%

legalább egyszer
már megtapasztalt
iskolai
bántalmazást

66%

rendszeresen
érte vagy éri
fizikai, lelki vagy
verbális erőszak

49%

az iskolában
bántalmazottak
közül online
térben is zaklatták

25%

úgy érezte, hogy
senkihez nem
fordulna
segítségért

A PROBLÉMA NAGYOBB, MINT AMIT LÁTUNK

Magyarországon több kutatás is jelzi, hogy az iskolai bántalmazás sok gyermeket érint. Néhány szám:

1 / 10

Az ELTE PPK országos, reprezentatív HBSC 2021/2022-es adatfelvételének összefoglalója szerint nagyjából minden tizedik diákot rendszeres bántalmazás ér az iskolában.

KB. 1 / 5

Ugyanebben az adatfelvételben az online bántalmazás a tanulók mintegy ötödét érintette.

1 / 4

Az UNICEF Magyarország és a Medián 2022-es, 1000 fiatal megkérdezésével végzett kutatásában a válaszadók negyede úgy érezte, hogy senkihez nem fordulna segítségért.

**A két kutatás egy fontos problémára irányítja rá a figyelmet:
a bántalmazás mellett a segítségkérés lehetősége is
kulcskérdés.**

A bullying következményei túlmutathatnak az adott incidensen.

A kutatások összefüggést találtak az áldozattá válás és többek között a szorongásos, depresszív és pszichoszomatikus tünetek, az alacsonyabb önértékelés, a magány, az iskolakerülés és a kedvezőtlenebb iskolai alkalmazkodás között.

AMI IGAZÁN FONTOS:

Hány gyermeket ér bántalmazás?

Észre vesszük-e időben?

Mer-e a gyermek segítséget kérni?

És mi történik azután, hogy szólt?

MIÉRT NEM SZÓL?

Kívülről logikusnak tűnhet, hogy ha egy gyermeket rendszeresen bántanak, segítséget kér.

Ő maga mégis félhet attól, hogy rosszabb lesz a helyzete, ha szól. Attól is, hogy árulkodónak tartják majd. Attól, hogy nem hisznek neki. Attól, hogy őt hibáztatják. Vagy egyszerűen attól is, amikor a felnőttek beavatkozása után neki vissza kell mennie ugyanabba az osztályba, ugyanazok közé a gyerekek közé.

Ezért a hallgatás nem bizonyítja azt, hogy nincs baj.

AZ ELSŐ FELNŐTT REAKCIÓ EZÉRT IS KULCSFONTOSÁGÚ

Amikor egy gyermek végül beszélni kezd, nem az a legfontosabb, hogy azonnal minden részletet bizonyítani tudjon. Először azt kell éreznie, hogy komolyan veszik, biztonságban van, és van következő lépés.

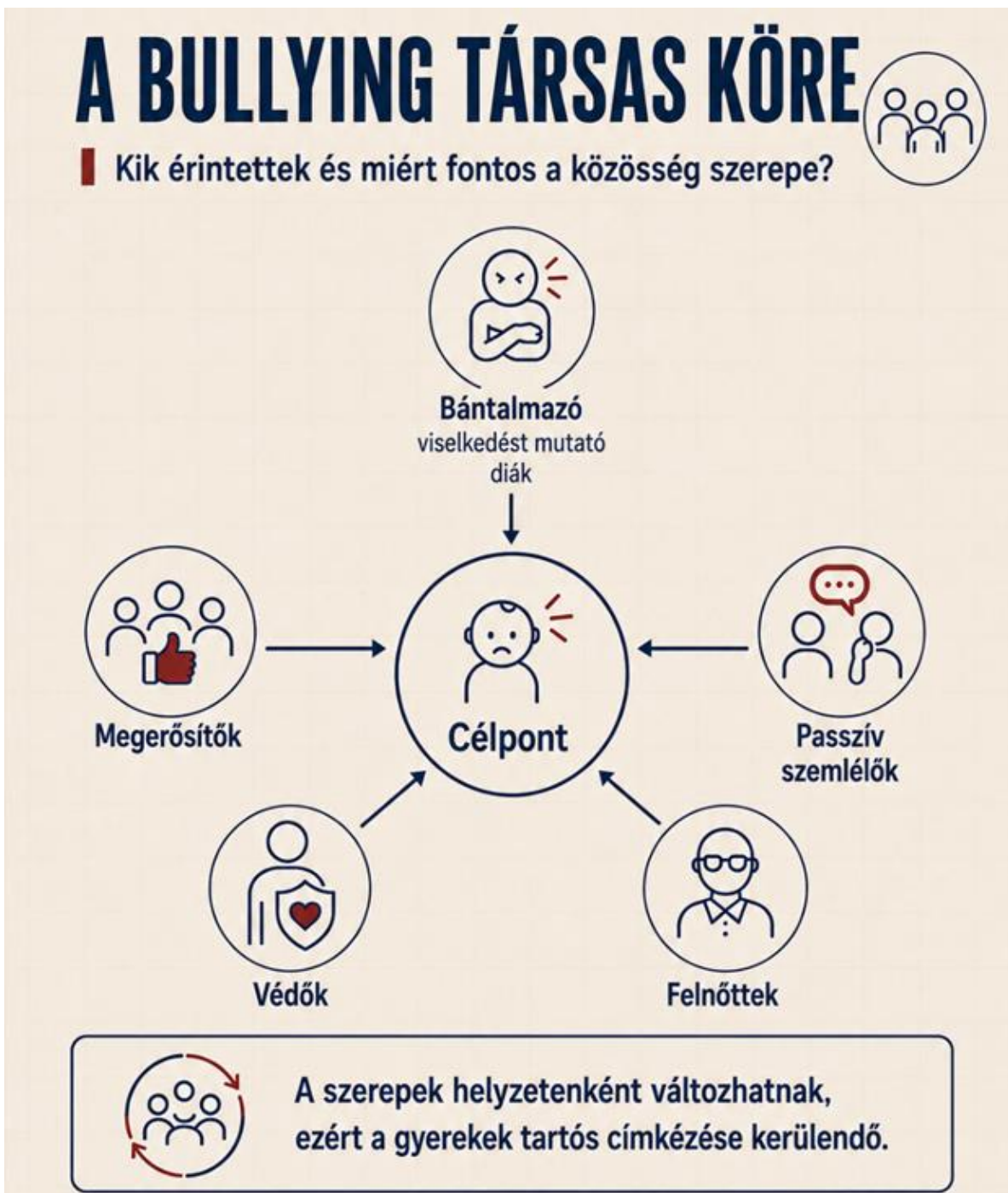
Érdemes elmondani neki, amennyire a helyzet engedi, hogy mi fog történni, kinek szólnak, ki foglalkozik az ügygel, és mikor térnek vissza hozzá. A bagatellizálás, a hibáztatás vagy a kontrollálatlan felnőtt indulat éppen a következő segítségkérést nehezítheti meg.

A BULLYING RITKÁN KÉTSZEREPLŐS TÖRTÉNET

A közösségben lehetnek megerősítők, nevetők, online akár továbbküldők, de passzív szemlélők, védők és olyan gyerekek is, akik szeretnének segíteni, de nem tudják, hogyan.

Ezért mondjuk a bullyingról, hogy társas folyamat.

A kortársaknak szerepük lehet a segítségben, de a súlyos vagy tartós bullying kezelése nem hárítható rájuk. A biztonság megteremtése és az eset kezelése felnőtt és intézményi felelősség.

MIT TUDUNK ARRÓL, HOGY MI MŰKÖDIK?

Ma már számos bizonyítékunk van arra vonatkozóan, hogy az iskolai bullying gyakorisága valóban csökkenthető. A 2021-es Campbell áttekintés szerint például az iskolai antibullying programok összességében körülbelül:

**18-19%-kal csökkentették a bullying elkövetését,
és
15-16%-kal az áldozattá válást.**

A kutatások alapján azok a programok eredményesebbek, amelyek nem egyetlen órára vagy kampányra épülnek, **hanem az iskola egész működését bevonják.**

A KiVa, az Olweus, a Learning Together, a Friendly Schools és más vizsgált programok eltérőek ugyan, bennük mégis több elem újra és újra visszatérően megjelenik. Az alábbiak például:

Vezetői támogatás. Pedagógusi felkészítés. Világos szabályok. Következetes esetkezelés. Diákok bevonása. A szemlélői normák alakítása. Szülői együttműködés. Ismert jelzési út. Utánkövetés. Visszamérés.

A programok sikeres megvalósításához ugyanakkor idő és intézményi kapacitás is szükséges, hiszen egy jó módszer hatása is gyengülhet, ha a pedagógusok túlterheltek, bizonytalanok a feladatukban vagy a programnak nincs stabil helye az iskola működésében.

A NEMZETKÖZI TAPASZTALATOKRÓL

A cél a tapasztalatok alapján nyilvánvalóan nem egyetlen tökéletes program kitalálása és alkalmazása, de azt igyekezzük elérni, hogy **minél több iskola működésében kapcsolódjon egymáshoz a megelőzés, a jelzés, az esetkezelés, a gyermekek bevonása és az utánkövetés.**

MAGYARORSZÁGON VANNAK SZABÁLYOK. EGYSÉGES BULLYINGELJÁRÁS NINCS.

A magyar köznevelési és gyermekvédelmi szabályozás fontos garanciákat tartalmaz.

A tanulót megilleti emberi méltóságának tisztelete, valamint a fizikai és lelki erőszakkal szembeni védelem.

A köznevelési intézményeknek feladataik vannak a veszélyeztető helyzetek kezelésében, és a gyermekvédelmi jelzőrendszernek is tagjai.

Tehát nem arról van szó, hogy bullyinghelyzetben az iskolának semmilyen kötelezettsége nincs. A nyitott kérdés az, hogy egy bullyingjelzés után mennyire azonos, előre követhető és ellenőrizhető folyamat indul el a különböző iskolákban.

Jelenleg nem rajzolódik ki minden intézményre azonos, bullying-specifikus országos minimumfolyamat, amely egységesen meghatározná például, ki fogadja a jelzést, ki felel az ügyért, mit kell dokumentálni, mikor szükséges azonnali intézkedés, hogyan történik a szülők tájékoztatása, mikor kell utánkövetni az esetet és mikor tekinthető lezártnak.

2026-BAN FONTOS SZAKMAI IRÁNYVÁLTÁS TÖRTÉNT

Az Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium 2026. augusztus 8-i javaslatcsomagja már külön nevesíti a bántalmazásmegelőzést és a biztonságos iskolai környezetet.

A minisztériumi ajánlás egyértelmű bántalmazásmegelőzési és kezelési protokollt, kijelölt felelősöket, pedagógus-, diák- és szülői tájékoztatást, valamint dokumentált esetkezelést javasol.

Ez fontos szakmai irányjelzés. Jogi státusza ugyanakkor nem azonos egy minden iskolára kötelező, bullying-specifikus országos minimumszabályozással.

6	Több védelmi kötelezettség, de nincs egységes bullying-specifikus minimumfolyamat.	
7		
8		
9		1. KÖZNEVELÉSI JOGOK A tanulót megilleti az emberi méltóság tisztelete, és védelem illeti meg a fizikai és lelki erőszakkal szemben.
10		
11		
12		
13		
14		
15		2. INTÉZMÉNYI MŰKÖDÉS Az intézménynek kezelnie kell a biztonságot és az egészséget veszélyeztető helyzeteket.
16		
17		3. GYERMEKVÉDELMI JELZÉS Az iskola a gyermekvédelmi jelzőrendszer része; veszélyeztetettség esetén jelzési kötelezettség merülhet fel.
18		
19		
20		
21		
22		
23		A hatályos szabályok több ponton védelmet adnak, de nem rajzolódik ki minden iskolára azonos bullying-specifikus esetkezelési minimum.
23		
26		
26		

MIT MUTATOTT A SAJÁT HAZAI ADATFELVÉTEL?

3,85 → 3,12 → 2,52

A fenti három szám a saját adatfelvétel egyik legfontosabb eredményét sűríti össze.

A 289 válaszadó 1-től 5-ig terjedő skálán átlagosan 3,85 PONTRA értékelte, mennyire egyértelmű számára, hogy **ő maga mit tehet** egy bullyinghelyzetben.

3,12 PONTRA azt, mennyire egyértelmű, **mi történik az adott iskolában** a jelzés után.

És már csak 2,52 PONTRA azt, mennyire tartja valószínűnek, hogy **az iskola valódi, hatékony segítséget ad.**

A saját adatfelvételben a válaszadók még viszonylag biztosak voltak abban, hogy **ők maguk mit tehetnek**. Sokkal bizonytalanabbá váltak, amikor arra kérdeztünk rá, **mi történik az iskolában a jelzés után**, és még kevésbé bíztak abban, hogy a jelzés **valódi segítséghez vezet**.

Ez a minta nem országos reprezentatív kutatás, az adatfelvétel anonim és önkéntes volt, a 289 válaszadó közül 245 szülő vagy gondviselő, ezért az eredmények elsősorban a kitöltők által észlelt helyzetet mutatják.

Mégis fontos jelzés, hogy ugyanazon válaszadói körön belül milyen erősen esik vissza a bizonyosság a személyes teendőtől az intézményi folyamaton át a segítség várható eredményességéig.

A 162 szabadszöveges válasz tovább árnyalja ezt a képet.

Visszatérően megjelent a **pedagógusi figyelem és kapacitás, a célzott képzés, a szülő és iskola együttműködése, az egyértelmű eljárásrend, a biztonságos jelzés, a segítő szakemberek elérhetősége és a következetes felnőtt reakció igénye.**

A SAJÁT ADATOK NEM MUTATJÁK MEG, MILYEN A MAGYAR ISKOLÁK TÖBBSÉGE,

Az viszont szemléltetik, **hol jelenik meg bizonytalanság** egy többszáz fős hazai válaszadói körben, és ez a bizonytalanság ezeknél a válaszadóknál elsősorban a jelzés utáni intézményi működésnél válik láthatóvá.

MI LEGYEN AZ, AMI EGYETLEN GYEREKNÉL SEM MARADHAT EL?

Nem lehet cél az, hogy minden iskola minden bullyingesetet pontosan ugyanúgy kezeljen, hiszen például egy hatéves gyermek kiközösítése, egy középiskolai online lejáratás és egy tartós fizikai bántalmazás eltérő szakmai válaszokat kíván.

Abban viszont nem kellene különbségnek lennie, hogy egy jelzés után elindul-e egyáltalán intézményi folyamat.

Ma Magyarországon több jogszabály is védi a gyermek biztonságát. A köznevelési törvény szerint a tanulót védelem illeti meg a fizikai és lelki erőszakkal szemben, az intézménynek pedig gondoskodnia kell a biztonságos nevelési és oktatási feltételekről. A működési rendelet szerint az SZMSZ-nek tartalmaznia kell az egészséget veszélyeztető helyzetek kezelésének eljárásrendjét, a pedagógiai programban pedig tervezni kell a bántalmazás és az iskolai erőszak megelőzését.

Ami jelenleg hiányzik, az az egységes, bullying-specifikus országos eljárási minimum.

Vagyis nincs olyan minden iskolában azonosan alkalmazandó szabály, amely előírná, hogy egy bullyingjelzés után **legalább** mely lépéseknek kell biztosan megtörténniük, ki felel az ügyért, mikor kell megkezdeni a reagálást, mit kell dokumentálni, hogyan kell visszajelezni az érintetteknek, és mikor kell ellenőrizni, hogy a bántalmazás valóban megszűnt-e.

A 2026. augusztusi minisztériumi ajánlás már ebbe az irányba lépett.

Kifejezetten javasolja a bántalmazásmegelőzési és kezelési protokoll kialakítását, a szükséges szabályok beépítését a házirendbe és az SZMSZ-be, felelős személyek kijelölését, a pedagógusok, tanulók és szülők tájékoztatását, valamint az esetkezelés dokumentálását. Jelenleg azonban ez ajánlás.

2026-os minisztériumi ajánlás

Bántalmazásmegelőzés és biztonságos iskolai környezet

1.

EGYÉRTELMŰ PROTOKOLL

Az iskola alakítson ki ismert bántalmazásmegelőzési és kezelési rendet.

2.

SZABÁLYOK BEÉPÍTÉSE

Szükség szerint jelenjenek meg a házirendben és az SZMSZ-ben.

3.

KIJELÖLT FELELŐSSÉG

Legyen ismert, ki fogadja és kezeli a jelzéseket.

4.

TÁJÉKOZTATÁS ÉS FELKÉSZÍTÉS

Pedagógusok, diákok és szülők ismerjék a működés alapjait.

5.

DOKUMENTÁLT ESETKEZELÉS

A jelzések és intézkedések követhetően kerüljenek rögzítésre.

Fontos irányváltás, de javaslatcsomag: nem azonos egy minden iskolára kötelező bullying-specifikus minimumprotokollal.

HA ORSZÁGOSAN KÖTELEZŐ MINIMUM KÉSZÜLNE

A nemzetközi modellek és a jelenlegi magyar jogi keret alapján nem egy konkrét antibullying program kötelezővé tétele látszik indokoltnak.

Az országos szabályozás meghatározhatná, hogy mely alapfunkciókat kell minden iskolának biztosítania. Egy ilyen minimum szerint minden intézményben ismertnek kellene lennie annak, hol és milyen módon lehet bullyingot jelezni.

- A beérkezett jelzésnek kijelölt felelőshöz kellene kerülnie.
- Rövid, előre meghatározott időn belül meg kellene kezdeni a reagálást és fel kellene mérni, szükséges-e azonnali biztonsági intézkedés.
- A történeteket tényszerűen dokumentálni kellene, az érintetteket meg kellene hallgatni, a szükséges támogatást meg kellene szervezni, és a szülőknek ismerniük kellene a folyamat következő lépéseit.
- A súlyos vagy gyermekvédelmi jelzést igénylő ügyekhez egyértelmű továbbküldési út tartozna.
- Az eset pedig nem zárulhatna le az első beszélgetéssel: meghatározott időn belül vissza kellene térni arra, hogy megszűnt-e a bántalmazás és helyreállt-e a gyermek biztonsága.

Az ausztrál példa ehhez két tanítási napon belüli első reagálást ír elő, az ír rendszer pedig 20 tanítási nap elteltével külön utánkövetést követel meg. Ezeket nem magyar jogi határidőként érdemes átvenni, hanem annak bizonyítékeként, hogy országos szinten is meghatározhatók ellenőrizhető időpontok, és nem szükséges az egyes iskolákra hagyni, mikor kezdjenek el foglalkozni egy jelzéssel.

A minimumhoz hozzátartozna az intézményi szintű adatgyűjtés és az éves felülvizsgálat is. Nem a gyermekek személyes adatainak nyilvánosságáról van szó, hanem arról, hogy az iskola lássa, hány jelzés érkezett, milyen helyzetek ismétlődnek, hol fordulnak elő gyakrabban, milyen intézkedések történtek, és működött-e az utánkövetés. Az ír országos eljárásban minden bullyingesetet rögzíteni kell, és a szabályzat éves felülvizsgálata is kötelező.

Az országos minimum tehát nem azt mondaná meg a pedagógusnak, hogyan oldjon meg minden egyedi esetet. **Azt mondaná meg, mely lépések nem hagyhatók el.**

MIT TEHET EGY ISKOLA ADDIG IS?

Sokat.

A jelenlegi magyar jogszabályok már most lehetőséget adnak arra, hogy az iskola a saját működésében pontosabb rendszert alakítson ki, a 2026-os minisztériumi ajánlás pedig ezt kifejezetten ösztönzi.

A köznevelési törvény alapján az SZMSZ az intézmény működésének rendjét szabályozza, a házirend a tanulói jogok gyakorlását, a köteleességek teljesítését és az elvárt viselkedést rendezi, a pedagógiai program pedig a nevelési és prevenciós munkának ad keretet. Ezért nem egyetlen dokumentumba érdemes beleírni:

A HÁZIRENDBEN VILÁGOSSÁ TEHETŐ MINDAZ, AMIT A GYERMEKEKNEK ÉS A SZÜLŐKNEK TUDNIUK KELL

A köznevelési törvény szerint a házirendben kell meghatározni a tanulói jogok és köteleességek gyakorlásának módját és az iskola által elvárt viselkedést, a működési rendelet pedig külön is előírja a tanulók által követendő védő, óvó szabályok rögzítését. Egy **példa a minimumra**:

- A házirend egyértelműen rögzíti, hogy a fizikai, verbális, kapcsolati és online bántalmazás nem elfogadható, és a tanulók emberi méltóságának, testi és lelki biztonságának védelme alapelv.
- Tartalmazza közérthetően, hol és kinek lehet jelezni. Nem egyetlen személy az egyetlen lehetőség: a gyermek tudjon jelezni osztályfőnöknek, kijelölt felelősnek vagy más megbízható felnőttnek, és legyen ismert írásos vagy elektronikus út is, ha az intézmény ilyet működtet.
- Tartalmazza, hogy a jelzést nem követheti megtorlás, fenyegetés vagy a jelző gyermek megszégyenítése, és a gyermeknek nem feladata saját biztonságát kockáztatva személyesen közbelépni.
- Végül röviden tartalmazza azt is, mi történik a jelzés után: ki veszi át az ügyet, hogyan vizsgálják meg a biztonságot, hogyan történik a tájékoztatás, és hogy az iskola később is ellenőrzi a helyzetet.

A házirend mindeközben ugyan tartalmazza az elvárt viselkedési szabályokat és a fegyelmező intézkedések alkalmazásának elveit, de **bullying esetében kerülni kell az automatikus büntetési logikát**: előbb a tényeket kell tisztázni, az intézkedésnek pedig arányosnak kell lennie. A bántalmazott gyermek biztonsága mellett a bántalmazó viselkedést mutató gyermek támogatása és a viselkedés megszüntetése is része lehet az esetkezelésnek.

A RÉSZLETES ESETKEZELÉS IDEÁLIS HELYE VISZONT NEM A HÁZIRENDBEN VAN

A kijelölt felelős vagy team, a jelzés belső továbbítása, a sürgősségi értékelés, a dokumentálás, a szülői kommunikáció, a gyermekvédelmi vagy hatósági továbbküldés, az utánkövetés és a lezárás belső rendje működési kérdés. Ennek természetes **helye az SZMSZ és az ahhoz kapcsolódó intézményi bullyingprotokoll**. Ez a jogilag megfelelőbb eljárás, hiszen a hazai 20/2012. EMMI rendelet már jelenleg is előírja, hogy az iskola SZMSZ-e tartalmazza a gyermekek egészségét veszélyeztető helyzetek kezelésére vonatkozó eljárásrendet.

A **pedagógiai programban** pedig a megelőzésnek kell helyet kapnia: ilyenek a rendszeres életkornak megfelelő foglalkozások, társas és érzelmi készségek, szemléltető szerepek, digitális biztonság, osztályközösségi munka, szülői tájékoztatás, pedagógusi felkészítés, a diákok véleményének rendszeres bekérése, valamint az iskola saját adatain alapuló visszamérés. A jelenlegi rendelet már most előírja, hogy a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzését koordinált, nyomon követhető és értékelhető módon kell tervezni az **egészségfejlesztési programban**.

ÉS MIT ADNA EHHEZ EGY VALÓDI ISKOLAI ANTIBULLYING PROGRAM?

Többet a minimumeljárásnál:

A kötelező minimum azt biztosíthatná, hogy egy jelzés se maradjon reakció nélkül, egy jól felépített whole-school program viszont azt célozza meg, hogy kevesebb bullyinghelyzet alakuljon ki, azokat hamarabb észrevegyék, és a közösség normái is változzanak.

A KiVa például általános prevenciók elemeket kapcsol össze egy kijelölt iskolai team által végzett célzott esetkezeléssel és rendszeres monitoringgal. Az Olweus egész iskolára kiterjedő szabályokat, dolgozói képzést, rendszeres osztálybeszélgetéseket, fokozott felnőtt jelenlétet a kockázatos helyeken, következetes esetkezelést és családi bevonást használ. A Friendly Schools a vezetési kapacitást, az intézményi szabályokat és eljárásokat, az iskolai kultúrát, a pedagógusi kompetenciákat, a fizikai és társas környezetet, valamint a családi és közösségi kapcsolatokat egy rendszerben kezeli.

A példák segítségével is három egymásra épülő szint különíthető el:

ORSZÁGOS MINIMUM

- néhány kötelező lépés, amely minden gyermek jelzése után megtörténik, bárhol jár iskolába.

ISKOLAI ELJÁRÁS

- az intézmény pontosan rendezi, hogy ki, mikor és hogyan működteti ezeket a lépéseket.

EGÉSZ ISKOLÁRA KITERJEDŐ PREVENCIÓ

- a rendszer nem akkor kezd el működni, amikor már megtörtént a bántalmazás, hanem dolgozik a közösségi normákon, a pedagógusok felkészítésén, a diákok bevonásán, a szülőkkel való együttműködésen és a kockázatos helyzetek megelőzésén is.

Minden gyermeknek szüksége van biztosítékra abban, hogy ha jelez, az ügy ne maradjon egy pedagógus személyes megítélésénél, hanem elindul egy ismert, dokumentált és utánpótlott intézményi folyamat.

Első lépések felmerülő bullyinghelyzetben

1. Biztonság

Első cél a gyermek biztonságának helyreállítása.

2. Tények és dokumentálás

Röviden rögzíteni: mikor, hol, mi történt; online esetben releváns képernyőképek megőrzése.

3. Írásos jelzés

Az iskolának jelezni, és rákérdezni: ki kezeli az ügyet, mi a következő lépés, mikor lesz utánpótlás.

4. Visszatérés az ügyre

Ellenőrizni, megszűnt-e a bántalmazás, és biztonságban érzi-e magát a gyermek.

5. További panaszút

Eredménytelen intézményi egyeztetésnél a fenntartó lehet a következő címzett; szükség esetén jogorvoslati út is rendelkezésre áll.

Közvetlen veszély vagy súlyos erőszak esetén az iskolai panaszút nem helyettesíti a szükséges sürgős segítségkérést.

DIÁKKÉNT

Ha veled történik, ne maradj egyedül vele. Szólj olyan felnőttnek, akiben megbízol. Online bántásnál őrizd meg a releváns üzeneteket és képernyőképeket. Mondd el azt is, ha félsz attól, mi történik majd a jelzés után.

Ha mással történik, ne neved rajta, ne küldd tovább a bántó tartalmat, támogasd biztonságosan a társadat és szólj felnőttnek.

Nem a te feladatod egyedül megállítani a bullyingot.

SZÜLŐKÉNT

Hallgasd meg a gyermeket nyugodtan. Ne bagatellizáld, és ne hibáztasd. Rögzítsétek röviden, mi történt, mikor, hol, kik lehettek jelen, és online esetben őrizzétek meg a bizonyítékokat. Az iskolának lehetőleg írásban is jelezd a problémát.

Kérdezd meg:

- Ki foglalkozik az üggyel?
- Mi a következő lépés?
- Hogyan védik most a gyermekemet?
- Mikor lesz utánkövetés?
- Kitől és mikor kapok visszajelzést?

A beszélgetés után térjete vissza a kérdéshez: megszűnt-e a bántalmazás, és biztonságban érzi-e magát a gyermek?

Ha az intézményi egyeztetés nem vezet eredményre, a következő címzett az iskola fenntartója lehet. Állami iskola esetén ez jellemzően a tankerületi központ, más fenntartású intézménynél az adott egyházi, alapítványi vagy más fenntartó. Az Oktatási Jogok Biztosának Hivatalához a rendelkezésre álló intézményi és fenntartói jogorvoslati lehetőségek igénybevétele után lehet panasszal fordulni.

Közvetlen veszély, súlyos erőszak vagy más azonnali beavatkozást igénylő helyzet esetén az iskolai panaszt nem helyettesíti a szükséges sürgős segítségkérést.

PEDAGÓGUSKÉNT

Vedd komolyan a jelzést, akkor is, ha elsőre csak a történet egy részét látod.

Az első cél a biztonság. Rögzítsd tényszerűen a releváns információkat, vond be az intézményben kijelölt felelőst vagy vezetőt, és tedd átláthatóvá a gyermek számára, mi fog történni ezután.

Ne hagyd, hogy az eset az első beszélgetéssel lezáruljon: utánkövetés nélkül nem tudjuk, hogy a bántalmazás valóban megszűnt-e.

INTÉZMÉNYVEZETŐKÉNT VAGY DÖNTÉSHOZÓKÉNT

Tedd fel ezt az egyszerű kérdést:

HA MA JELZI EGY GYERMEK, HOGY RENDSZERESEN BÁNTJÁK, MINDEN ÉRINTETT TUDJA, MI TÖRTÉNIK HOLNAP?

Van ismert jelzési út, kijelölt felelősség, dokumentálási minimum, követhető szülői kommunikáció és utánkövetés?

Mindehhez időt és szakmai felkészítést kell biztosítani azoknak, akiknek ezt működtetniük kell: **a bullying kezelése akkor válik kevésbé személyfüggővé**, ha a segítség nem azon múlik, hogy az a felnőtt, akihez elsőként eljut a gyermek, milyen reakció mellett dönt.

HAT DOLOG, AMIT ÉRDEMES TUDNI.

1. A bullying több lehet egy látványos incidensnél.
Sokszor apró, ismétlődő történésekből áll össze.

2. A gyermek hallgatása nem jelenti azt, hogy nincs baj.
A segítségkérés következményeitől is félhet.

3. A felnőtt első reakciója számít.
Komolyan vétel, biztonság és átlátható következő lépések
kellenek.

4. A jelzés önmagában még nem megoldás.
A döntő kérdés az, mi történik utána.

5. A nemzetközi bizonyítékok a többkomponensű, egész
iskolára kiterjedő rendszerek mellett szólnak.
Egyetlen kampány, előadás vagy foglalkozás önmagában
kevés.

6. Egy minimálisan jól működő rendszer kiszámítható.
Ismert jelzési út, kijelölt felelősség, dokumentálás, megfelelő
kapacitás és utánkövetés kell hozzá.

Egy gyermeknek sem kellene azt mérlegelnie, hogy érdemes-e
segítséget kérnie egy adott felnőttől, hanem biztosan tudnia
kellene, hogy ha segítséget kér, elindul egy ismert és működő
folyamat.

A saját adatfelvételünk egyik legerősebb jelzése éppen itt látható: a válaszadók biztosabbak saját teendőikben, mint abban, mi történik a jelzés után, és még kevésbé biztosak abban, hogy a folyamat valódi segítséghez vezet. Ezért érdemes beszélni róla, és érdemes megmutatni másoknak is.

Ha hasznosnak találtad ezt a rövid összefoglalót, küldd tovább egy szülőnek, pedagógusnak, diáknak vagy olyan döntéshozónak, akinek lehet ráhatása arra, mi történik egy jelzés után.

A KUTATÁS FOLYTATÓDIK

A cél nagyobb és kiegyensúlyozottabb minta gyűjtése, különösen több pedagógus, iskolai dolgozó és közvetlen diákperspektíva bevonásával.

Van két perced?

Segítsd itt:

MÓDSZERTANI MEGJEGYZÉS

A saját 2025-2026-os adatfelvétel anonim, önkéntes és nem reprezentatív. A 289 fős és a 20 fős adatfájl nem összegezhető egyetlen mintává. A 162 szabadszöveges válasz előzetes tematikus csoportosítással került feldolgozásra.

A külső kutatások eltérő definíciói, időtávjai és mintavételi módszerei miatt azok százalékos eredményei sem kezelhetők automatikusan azonos mutatóként.

A részletes módszertan, a teljes forrásjegyzék, a nemzetközi programok bemutatása és a saját adatfelvétel részletes eredményei az Iskolai bullying Magyarországon 2026 teljes kiadványában olvashatók.

Zárszó

Az iskolai bántalmazás általában nem egyetlen jelenet. Van, hogy egyértelműen látható, máskor apróbb történésekből áll össze, visszatérő gúnyolódásból, kizárásból, megalázó megjegyzésekből, fenyegetésből vagy online bántásból. Kívülről ezek egy része jelentéktelennek tűnhet, a gyerekek számára mégis hosszú időn át meghatározhatja, hogyan érzik magukat az iskolában.

Ez a füzet azt járta körül, mit tudunk ma a bullyingról, milyen magyar és nemzetközi adatok állnak rendelkezésre, és mely iskolai megoldások mögött van már érdemi tapasztalat vagy kutatási eredmény. Ehhez kapcsolódott a saját kérdőíves adatfelvétel is, amely egy kisebb, döntően szülőkből álló mintán mutatta meg, hogyan látják a válaszadók a segítség lehetőségeit.

A saját adatok egyik legérdekesebb tanulsága, hogy a válaszadók többnyire tudják, mit tehetnének egy bántalmazási helyzetben, jóval kevésbé egyértelmű számukra azonban, mi történik az iskolában a jelzés után. Még alacsonyabb azok aránya, akik biztosak abban, hogy a jelzés valódi, hatékony segítséghez vezet. Ez a különbség önmagában is fontos kérdést vet fel az intézményi működésről.

A válaszokból az is látszik, hogy egyetlen eszköztől nehéz áttörést várni, s a nemzetközi programok tapasztalatai is abba az irányba mutatnak, hogy **a tartós eredményhez több terület összehangolt működésére van szükség.**

A gyerekeknek tudniuk kell, kihez fordulhatnak. A szülőknek és a pedagógusoknak kapaszkodóra van szükségük ahhoz, hogy egy jelzés után mi következik. Az iskolának pedig olyan működésre, amelyben az esetek kezelése, a felelősség, a dokumentálás és az utánkövetés nem személyes rögtönzés kérdése.

Az Iskolai bullying Magyarországon füzet helyzetképet és gyakorlati támpontokat szeretne adni ehhez.

A cél egyszerű: **könnyebb legyen** felismerni, ha egy gyermek segítségre szorul, komolyan venni a jelzést, és tudni, mi lehet a következő lépés.

Szerző és szerkesztő: Gyurkó Helga
Budapest, 2026

